

1. Бакіров С.В., Фісун О.А. Українські трансформації: специфіка, етапи, тенденції. *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць*. 2007. С. 211–220.

2. World Development Indicators [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx>.

3. Романчук О.І. СИСТЕМА, або Де криються причини наших невдач. *Універсум*, 2005. № 7-10. С. 24-30; Рябченко В. Оздоровлення суспільства: концептуальні положення, принципи, пропозиції. *Освіта*, 2007, 31 жовт.–7 листоп. С. 6-7.

4. Ковтуненко С. Власть – самый прибыльный бизнес. *Панорама*, 2009, 9-16 апр. С. 52; Коломойцев В. На чем ездят украинские депутаты? *Панорама*, 2009, 22-28 окт.; Влада як шлях до особистого збагачення. *Персонал плюс*, 2011. 14-20 квіт.; Викладач М.П. Допоки. Про криміналітет і безвідповідальність влади. *Персонал плюс*, 2010, 21.01.–02.02.

Серга Д. О.

здобувач вищої освіти 1 курсу
юридичного факультету,

Левін О. Л.

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ. ОСВІТА

Дослідити усі кроки розвитку освітньої культури українського суспільства в період незалежності, проблематику розвитку освіти цього періоду, основні засади розвитку освіти незалежної України.

Після того, як Україна здобула незалежність, почав формуватися новий етап розвитку національної культури України та її суспільства загалом. Першим і достатньо значущим кроком нового етапу розвитку національної культури, стало прийняття Закону України “Про освіту”, прийнятий 23 травня 1991 року. Він постановив школу як основу соціально-економічного та духовного розвитку держави. Керуючись цим законом освіта повинна бути гуманною, незалежною від політичних партій, доступною, забезпечувати зв’язок з національною культурою і традиціями, рівні можливості для всього суспільства, відповідати світовому рівню. [1]

13 травня 1999 року було прийнято Закон України “Про загальну середню освіту”, який містив основні засади розвитку та функціонування системи загальної середньої освіти. Встановлено види загальноосвітніх навчальних закладів, а саме: середня загальноосвітня школа, спеціалізовані

школи, ліцеї, гімназії, колегіуми. Було запроваджено поступовий перехід до 12-річного терміну навчання, введено дванадцятибальну систему оцінювання знань учнів. [2]

Головними завданнями загальної середньої освіти, згідно з статтею 5 Закону України “Про загальну середню освіту”, прийнятого 13 травня 1999 року, було: виховання громадянина України; розвиток здібностей, обдарування і наукового світогляду учня, формування його особистості; виховання в учня поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов’язків людини і громадянина; реалізація прав учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань; виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, підготовка учнів до подальшої освіти і трудової діяльності; виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, релігійних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей Українського народу та інших народів і націй; виховання свідомого ставлення до свого здоров’я та здоров’я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров’я учнів.[2]

Починаючи з 2003-2004 навчальних років, розпочався перехід старшої школи на профільне навчання. Виходячи з цього формуються нові класи різних профілів, а саме: природничо-математичного, суспільно-гуманітарного, спортивного, технологічного та ін. Почало приділятися багато уваги вивченню національної культури, історії, традицій, поширюється вживання української мови у всіх сферах суспільного життя. 2008 року було прийнято рішення замінити вступні іспити до вищих навчальних закладів на зовнішнє незалежне оцінювання, яке забезпечує рівні умови для здобувачів вищої освіти [3].

Починає активно реформуватися система вищої освіти, яку громадяни України мають право здобувати безкоштовно, проходячи конкурсну основу у вищих навчальних закладах певних типів, до них відносились: коледжі, інститути, технікуми, університети та академії. Українська держава вкладаючи багато зусиль задля приєднання до Болонського процесу, прагнучи увійти до освітнього простору Європи. Суть цього простору полягає в тому, що формується загальноєвропейська система вищої освіти, яка засновується на спільності фундаментальних принципів функціонування. [4]

До проблем освітньої галузі належать: не відповідність матеріально-технічної бази вимогам часу, скорочення мережі шкіл, дошкільного та позашкільного виховання, погіршення забезпечення технічними засобами навчання та підручниками, перевищення випуску спеціалістів низки професій над потребою, які призводять до підвищення кількості безробітних з вищою освітою. [3]

Отже, проголошення незалежності України стало початком тривалих національно-визвольних змагань українського народу та його історії. Було багато перемог та поразок, але вони не зломали моральних дух українців, їх прагнення до національної державності було набагато сильнішим, як це могло здатися. Наше майбутнє залежить тільки від нас, нашої національної сили, нашого бажання та наполегливості.

1. Закон України "Про освіту". *Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)*, 1991, N 34, ст.451.
2. Закон України "Про загальну середню освіту". *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1999, № 28, ст.230.
3. Крип'якевич І. Історія України. Львів, 1992.
4. Дорошенко Д. Історія України. 1917-1923. Т. 1. *Прапор*. 1990. № 11-12; *Березіль*. 1991. № 1, 3.

Тараненко М. Г.

здобувач вищої освіти 1 курсу
юридичного факультету

Левін О. Л.

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІСТОРИЧНІ УРОКИ ЗДОБУТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ВИМІР

У 1989–1990 рр. в СРСР поряд із соціально-економічними проблемами гостро постало питання щодо зміни державного ладу країни. 17 березня 1991 р. відбувся Всесоюзний референдум з питання збереження Радянського Союзу. Під час його проведення в Україні Верховна Рада задала питання жителям республіки, звучало воно так: "Чи згодні Ви з тим, що Україна має бути у складі Союзу Радянських Суверенних Держав на засадах Декларації про державний суверенітет України?"

Народ України дав позитивну відповідь, а саме (80,2% від тих, хто взяв участь у голосуванні). Попри суперечливість результатів референдуму й опитування, було очевидно, що громадська думка в Україні схиляється в сторону незалежності.

Після проведення референдуму розпочався так званий "Новоогарьовський процес" – переговори керівників дев'яти республік, включаючи Україну, та президента СРСР М. Горбачова про новий союзний